

Posudek diplomové práce Venduly Vadasové
Téma času v Borgesových povídkách

Vendula Vadasová zvolila náročné téma času u náročného argentinského spisovatele Jorge Luise Borgese. Už počínaje zadáním diplomové práce bylo téma času promyšleně rozvržené do dvojic s dalšími tématy, která jsou v Borgesově tvorbě rovněž stěžejní. Některá s časem souvisejí přímo – čas a věčnost, čas, život a smrt, cyklický čas –, jiná mají s časem volnou motivickou spojitost v konkrétních Borgesových povídkách – čas a sen, bludiště, „ten druhý“, osud a náhoda. K jejich komentování jsou vybrány tematicky příhodné povídky ze světoznámých sbírek *Fikce* a *Alef*.

Toto rozvržení vede k velké šíři záběru, ale zároveň si leitmotivem času udržuje soustředěnost. Inklinuje k filosofii, o jejíž představy se Borges sám zajímal (ovšem z hlediska imaginace). Diplomantka se na tento aspekt připravila četbou filosofických textů reflektujících čas (Bergson, Kant, Heidegger, Patočka) a příhodné citáty vložila do výkladu. Učinila tak až v poslední fázi psaní diplomové práce, což považuji v tomto případě za vhodnější. Vyhnula se tak nebezpečí filozofujících interpretací, v nichž je krásná literatura omezena dokládáním myšlenek.

Diplomantka vychází primárně z četby samé a zvolila osobitý úvahový přístup ke čtení textů: Borges „v povídkách mnohdy reflektuje své zkušenosti a postoje, stejně jako čtenář hledá v povídkách podobnosti se svým životem, aby se četbě a zároveň autorovi přiblížil.“ (s. 9) Výborný je přitom její smysl pro konkrétní aspekty, a to jak u obecné otázky, co je čas a co pro člověka znamenají další uvedená témata, tak u motiviky povídek (počínaje škálou pojmenování časových jevů ve zkoumaných povídkách). Vlastní autorčiny úvahy, místy bez přímé vazby k povídkám, stejně jako pasáže interpretující povídky tak objevují bohatost zkoumaného tématu. Zároveň přitom autorka profesionálně pracuje s dosti rozsáhlou odbornou literaturou.

Takto pojatý výklad přináší mimořádnou náročnost na úroveň a spojitost formulací. V tom je jisté nebezpečí, výklad místy kolísá. Dílčí pasáže někdy nejsou bezprostředně propojeny nebo zdůvodněny. Intertextové odkazy ke Calderónově pojetí snu nebo k Poeovým povídkám vycházejí ze čtenářské asociace. Ale zároveň je v průběhu výkladu zřejmé, že souvislost existuje. A jakkoli odborná práce má jinou, explicitní „syntax“, přece je zde možno vidět i zrno oprávnění občasných juxtapozic při komentování právě Borgese, jenž má v nesouvislém juxtaponování zálibu. Celkově diplomantka své široké reflexivní pojetí dobře zvládla, v systematickém postupu kapitol. Bylo pro mě radostí sledovat průběh psaní této práce.

V tom je myslím práce Venduly Vadasové cenná: působí soustředěně a inspirovaně, celkově z ní vyvstává podnětnost Borgesových povídek pro současnou českou čtenářku a dotyk fikce a zkušenosti.

Tato práce splňuje nároky na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

prof. Anna Housková
vedoucí práce

6. června 2023